

Obchodní strategie

1. Základní východiska

Obchodní strategie EGAP vychází z Exportní strategie České republiky pro období 2012 až 2020, která vymezuje strategický rámec proexportní politiky do roku 2020 a shrnuje celkovou vizi proexportních aktivit státu, jejich cíle a rovněž opatření, jejichž prostřednictvím má dojít k naplnění těchto cílů.

Z Exportní strategie ČR vyplývá, že stávající vysoká orientace českých exportních odvětví na trhy EU a zároveň rostoucí míra odvětvové specializace a nízký objem exportu služeb s vysokou přidanou hodnotou jsou potenciální hrozbou pro českou ekonomiku. Proexportní nástroje musejí aktivně působit tak, aby čeští vývozci pronikli na trhy mimo EU a rovněž aby se zvyšoval podíl exportů založených na vyšší přidané hodnotě. ČR má řadu předností, které by mohly českým vývozcům napomoci

například při efektivním využívání zvyšujícího se obrátu mezi rozvojovými zeměmi. Zde se jeví nové příležitosti pro český export a investice.

V době hledání úspor ve veřejných rozpočtech je nutné, aby se státem financované instituce aktivně v rozvoji exportu soustředily na činnosti, které jsou pro export nezbytné a které neposkytuje trh. EGAP v podpoře exportu nemá suplovat soukromý sektor ani sloužit pouze jako levný zdroj prostředků pro financování činnosti exportérů a jejich organizací. **Úlohou EGAP naopak musí být podpora exportu na trzích tržně nezajistitelných, což odpovídá poslání EGAP dle zákona 58/1995 Sb. Tato úloha je obzvláště zřetelná v době mezinárodní politické nestability, kdy komerční zajišťovatelé opustili některé trhy, na které tradičně směřuje český export.**

Ing. Jan Procházka
předseda představenstva a generální ředitel

„V EGAP děláme všechno pro to, abychom pružně reagovali na měnící se potřeby českých exportérů. Snažíme se zajistit takové formy pojištění, které umožní optimální financování uzavřených kontraktů.“

Exportní strategie a role EGAP

Krise let 2008–2009 ukázala, že činnost ČEB a EGAP má silně proticyklický charakter. **Financování a pojištění exportu a investic českých právnických osob v zahraničí** je nejvýznamnějším nástrojem státní podpory exportu pro české vývozce a investory. Tento fakt dokládá alokace prostředků ze státního rozpočtu ve prospěch činností ČEB a EGAP pro léta 2013–2014, které měly umožnit pokračování pojišťování tržně nezajistitelných rizik v nezmenšeném objemu.

Činnost EGAP a ČEB doplňuje komerční banky a úvěrové pojišťovny tam, kde nejsou schopny samostatně poskytovat financování a pojištění českým výrobcům a exportérům. V posledních letech nově navázaná spolupráce s komerčními úvěrovými pojišťovnami v ČR

i komerčními zajišťovateli Lloyds v Londýně umožňují plně využít potenciál tržních subjektů i při přípravě tržně nezajistitelných obchodů.

Podpora EGAP českému exportu a v širší souvislosti celému českému hospodářství tak spočívá zejména v široké nabídce produktů pojištění exportních úvěrů, záruk a investic umožňujících českým exportérům a investořům pokrytí rizik ve všech fázích obchodního případu a tím i možnost získat odpovídající financování pro jeho realizaci. Všestranná musí být **podpora EGAP při pokrytí teritoriálních a tržně nezajistitelných rizik ve všech zemích, do kterých český export a investice směřují.** Jediným omezením jsou některé krátkodobé exportní úvěry zejména do zemí EU (případně ostatních

zemí rizikové skupiny 0), které jsou obsluhovány komerčním trhem a kde státní podpora exportu není mezinárodními dohodami povolena.

Se vzrůstajícím zájmem českých exportérů a investorů o trhy mimo EU a jejich úspěchy v získávání větších zakázek a projektů vzrůstají i nároky na EGAP a financující banky při strukturování těchto transakcí. V souvislosti s negativním škodním vývojem případů pojištěných zejména v letech 2008 až 2010, které měly rysy projektového financování bez dostatečného zajištění odbytu výstupů těchto projektů (off-take), přizpůsobil EGAP svůj pojistný proces a všeobecné pojistné podmínky též na důkladnější přípravu a vyhodnocování projektů.

Obecně mezi exportéry a investory v rámci prováděných konzultací panuje shoda, že exportní a investiční pojištění realizované EGAP je klíčové pro podporu exportu mimo země EU a je třeba, aby bylo dále rozvíjeno. Z hlediska rozšíření dostupnosti exportního financování stále trvá **poptávka po zavedení mechanismu dorovnávání**

úrokových sazeb (IMU) pro komerční banky či možnosti poskytování záruk ze strany ČEB. Díky novele zákona č. 58/1995 Sb. o pojišťování a financování vývozu se státní podporou a následného zprovoznění mechanismu IMU spravovaného EGAP se zvýší zájem komerčních bank o exportní financování a celkovou obslužnost českého exportu.

Exportní strategie počítá s aktivní rolí **EGAP i v oblasti vzdělávání exportérů a při řešení problémů**. Mezi služby týkající se řešení problémů EGAP zařadí rovněž činnosti, jejichž cílem je působit jako preventivní nástroje proti obvyklým exportním problémům (např. informace o rizicích určitého teritoria a jak se před nimi zajistit, informace o právu – např. zajišťovacích instrumentech, fungování soudů, rozhodčích doložkách, INCOTERMS atp.). Jako zvlášť potřebná se v této souvislosti jeví komplexnější podpora EGAP malým a středním podnikům (MSP), které by měly mít možnost ve zvýšené míře využívat produktové nabídky EGAP, včetně jeho zevrubné znalosti zahraničních trhů.

2. EGAP pomáhá exportérům ve všech fázích exportního případu

EGAP nabízí širokou škálu produktů pojištění rizik spojených s financováním exportu. Tyto produkty musejí mít takovou strukturu, aby pomocí pojištění poskytovaného EGAP bylo možné zajistit rizika spojená se všemi fázemi exportního případu a tím snadněji získat odpovídající nástroje financování poskytované bankami či jinými institucemi finančního trhu. Jedná se zejména o produkty pojištění předexportního financování, bankovních záruk, dodavatelského i odběratelského úvěru, dále pojištění výrobního rizika proti zrušení kontraktu odběratelem, pojištění investic v zahraničí, pojištění potvrzení akreditivu či nákladů na průzkum zahraničního trhu aj.

Strategií EGAP je pomocí komplexního portfolia produktů pojištění poskytnout exportérovi či jeho financující instituci podporu v každé fázi exportního případu, a tak podpořit plnou konkurenceschopnost českých exportérů na zahraničních trzích. Produkty

EGAP jsou nabízeny v míře minimálně na úrovni ostatních Export Credit Agencies (ECAs), tak aby měl exportér možnost uspět v mezinárodní konkurenci.

Výpočet výše pojistného byl v listopadu 2011 změněn v rámci mezinárodní dohody zemí OECD. Nově je založen na ratingovém ohodnocení dlužníka, resp. ručitele, v rámci obchodní transakce, a dále na rizikovitosti teritoria a délky pojišťovaného rizika. Pojistná sazba rovněž zohledňuje různé formy mitigace rizik formou zajištění např. aktiv, nemovitostmi atd. **EGAP v současné době v nejvyšší možné míře používá minimální pojistné sazby, které umožňuje dohoda zemí OECD. Čeští exportéři tak mají v oblasti pojištění srovnatelné konkurenční podmínky na světových trzích.**

Právě porovnání podpory exportu poskytované prostřednictvím EGAP českým exportérům a investorům s obdobnou podporou a produkty srovnatelných ECAs

Ing. Milan Šimáček
místopředseda představenstva a náměstek GŘ

„Pro úspěch české ekonomiky je nezbytná plná konkurenceschopnost českých exportérů. Služby a produkty EGAP jsou zárukou toho, že vývozci mají srovnatelné podmínky se zahraničními konkurenty.“

a stanovení podpory EGAP minimálně na této úrovni vytváří nezbytné předpoklady pro rovné postavení českých exportérů na zahraničních trzích. **Podpora exportu poskytovaná EGAP se tak musí stát jedním z významných předpokladů pro konkurenceschopnost českých exportérů.**

EGAP svým pojištěním přejímá komerční i teritoriální rizika spojená typicky se zaplacením úvěrů financujících exportní operaci při zachování předpokladu odpovědnosti exportéra za faktickou realizaci daného vývozu či investice. **EGAP nese a má nést rizika, která mají ve vztahu k exportnímu případu či exportérovi povahu nahodilé události či vyšší moci, tedy skutečnosti, kterou nemůže exportér či financující banka ovlivnit: typicky platební neschopnost či nevěle dlužníka nebo události v jeho zemi. Exportér zodpovídá za kvalitu, úplnost a úspěšné dokončení své dodávky, výstavby poskytovaných služeb.**

EGAP reaguje na poptávku po technice a formě financování, které spíše vycházejí z vyhodnocení reálnosti financovaného projektu, jeho cash-flow, tj. jakým způsobem generuje potřebné finanční prostředky pro splácení poskytnutého financování. **Financování projektů** je chápáno více jako financování s limitovaným postihem zúčastněných subjektů, kdy EGAP primárně analyzuje příjmy generované daným projektem. Na druhé straně však

EGAP požaduje i dodatečné garance vystavené různými zúčastněnými stranami nebo vládními autoritami. U financování projektů se jedná vždy o komplexní komplikované transakce, jež pro svoji realizaci potřebují značné finanční zdroje a které v sobě spojují úsilí mnoha subjektů na dlouhou řadu let. Mají velice často charakter syndikovaného a vícezdrojového financování a spolupojištění.

Mezi základní požadavky pro pojištění projektů patří:

- dostatečný vlastní kapitál
- zkušený sponzor/operátor
- zajištěné vstupy
- zabezpečené výstupy
- zkušený exportér, dodavatel projektu

Při sledování rozpracovanosti jednotlivých obchodních případů a kontrole délky fází pojistného procesu využívá EGAP více sofistikovaných IT systémů. Klientům jsou elektronicky zasílány zprávy o průběhu pojistného procesu. Pro komunikaci s klienty a informování o změnách pojistných produktů, pravidel jejich poskytování a pojistného procesu je aktivně používán web EGAP. Cílem prováděných změn a modernizace vnitřních procesů EGAP, včetně jejich komunikace klientům EGAP a odborné veřejnosti, je **uživatelsky přístupnější, srozumitelnější a přívětivější prostředí, které umožní aktivnější využití produktů EGAP**, případně jejich propojení se službami jiných státních institucí pro podporu exportu.

JUDr. Ing. Marek Dlouhý
člen představenstva a náměstek GŘ

„EGAP nabízí komplexní portfolio produktů. Jsme tak schopni podpořit exportéra nebo jeho financující instituci ve všech fázích obchodního případu. Námí pojištěné zboží a investice míří do více než stovky zemí.“

3. EGAP podporuje exportéry na světových trzích

Mezi specifické cíle Exportní strategie 2012–2020 patří nejen diverzifikace exportu do zemí mimo EU a postupné zvýšení objemu vývozu do zemí mimo EU v korunovém vyjádření o 50 % do roku 2020 ve srovnání s rokem 2010, ale též udržení aktivní obchodní bilance se státy EU. Zatímco trhy EU jsou částečně pokryty službami komerčních úvěrových pojišťoven (zejména krátkodobé exportní úvěry), na trzích mimo země EU či OECD je pokrytí komerčními subjekty výrazně nižší. Jedná se o tržně nezajistitelná rizika, která musí pokrýt českým exportérům a investorům právě EGAP, a to samostatně, případně u větších projektů

s mezinárodní účastí ve spolupráci s dalšími ECAs.

Pro první roky implementace Exportní strategie je definováno 12 prioritních zemí: Brazílie, ČLR, Indie, Irák, Kazachstán, Mexiko, Ruská federace, Srbsko, Turecko, Ukrajina, USA, Vietnam.

Další cílenou skupinou jsou tzv. zájmové země, kterých je 26: Angola, Argentina, Austrálie, Ázerbájdžán, Bělorusko, Egypt, Etiopie, Chile, Ghana, Chorvatsko, Indonésie, Izrael, Japonsko, JAR, Kanada, Kolumbie, Maroko, Moldavsko, Nigérie, Norsko, Peru, Senegal, Singapur, SAE, Švýcarsko a Thajsko.

Ing. Ladislav Řezníček, MBA
člen představenstva a náměstek GŘ

„Exportér zodpovídá za kvalitu a úspěšné dokončení své dodávky, výstavby nebo poskytovaných služeb. EGAP na sebe bere rizika, která mají ve vztahu k obchodnímu případu povahu nahodilé události nebo vyšší moci.“

Kromě těchto prioritních a zájmových zemí **musí být EGAP schopen pojistit i export a investice do dalších cca 100 zemí, které jsou dle metodiky OECD zařazeny do 8 rizikových kategorií podle rizika jejich pojistitelnosti.** Tato kategorizace je kvartálně aktualizována při zasedání členů zemí OECD. Jedním z problémů je tzv. sustainable lending (grant element), kterým MMF a Světová banka brání většímu zadlužování těchto zemí. Týká se projektů v zemích s nízkými příjmy (jako např. Ghana, Nigerie, Angola atd.), u kterých se předpokládá státní účast resp. splácení ze státních peněz. U těchto zemí je nutná určitá výše (cca 35 %) „soft loanu“ z hodnoty projektu, což činí tyto případy obtížně pojistitelné.

Při vyhodnocování pojistitelnosti exportních úvěrů v jednotlivých zemích musí EGAP dodržovat mezinárodní pravidla, především Konsensus OECD, pravidla státní podpory exportního financování daná EU a mezinárodní sankce na subjekty. Na druhé straně účast ČR a EGAP v mezinárodních organizacích a spolupráce s ostatními ECAs umožňuje pojišťovat multinacionální projekty s účastí exportérů z více zemí. Pomocí smluv o spolupráci a zajišťovacích smluv tak dochází k multisourcingu za účasti více financujících bank pojištěných více ECAs v poměru

odpovídajícím podílu exportérů z jednotlivých zemí. Navíc se EGAP daří zajišťovat některá vybraná rizika (Ázerbájdžán, Izrael, Bělorusko) i na komerčním trhu, což uvolňuje pojistnou kapacitu EGAP pro nové obchodní případy.

EGAP je zároveň schopen řešit problémy a poruchy u případů krytých jeho pojištěním – a to s pomocí mezinárodní spolupráce s ostatními ECAs, mezivládních komisí zřizovaných MPO se zeměmi významnými pro český export a spoluprací se zastoupeními ČR v zahraničí (velvyslanectví, CzechTrade). **Díky síti zahraničních kontaktů (včetně poradenských společností a advokátních kanceláří doporučených partnerskými ECAs a bankami) a vlastnímu specializovanému týmu je EGAP schopen ve spolupráci s pojištěnými exportéry a bankami řešit vzniklé problémy: počínaje restrukturalizací pohledávek a obchodním řešením a konče právním vymáháním pohledávek a účastí v insolvenčních řízeních.** Pro země významné pro český export vzniká katalog zajišťovacích instrumentů v daných zemích použitelných a doporučených pro efektivní vymáhání pohledávek. Zkušenosti z dosavadních pojistných událostí a jejich vymáhání budou efektivně využívány při přípravě nových obchodních případů a jejich zajištění.

4. EGAP posiluje rozvoj českého průmyslu stanovením minimálního českého podílu

Poskytování služeb EGAP podléhá pravidlu obsahu českého podílu na vývozní transakci pojišťované EGAP jako důsledek státní podpory exportu. Tento podíl je standardně stanoven ve výši minimálně 50 %. EGAP zpřesnil požadavky na prokazování a kontrolu českého podílu na pojišťovaném exportu. Pravidla výpočtu a prokazování českého podílu jsou veřejně dostupná na webových stránkách EGAP. Mimo jiné jde též o jeden ze základních nástrojů, jak podpořit segment MSP. U větších projektů, kde hlavní exportér, případně EPC kontraktor, není též plně výrobcem,

dochází nutně k zapojení menších českých vývozců a výrobců do exportního projektu.

Tímto nástrojem pak dochází ke zvyšování pozitivního efektu fondů EGAP při podpoře české ekonomiky.

Podpora exportu poskytovaná EGAP tak prostřednictvím efektivního řízení českého podílu v jednotlivých transakcích přímo působí na udržení a rozvoj technologií a kapacit v ČR s následným dopadem na zaměstnanost v regionech, kde dodavatelské firmy sídlí.

5. EGAP podporuje malé a střední podniky

EGAP usiluje při podpoře exportu o získání nových klientů z oblasti MSP, kteří často nepředstavují prioritu pro komerční sektor. **Zvláštní pozornost věnuje exportérům, kteří produkují výrobky s vysokou přidanou hodnotou. Funkční je nový přístup EGAP k podpoře MSP, při kterém jsou tomuto segmentu exportérů nabízeny vybrané produkty EGAP ve zjednodušené podobě.**

V přístupu k MSP jsou respektovány požadavky na maximální jednoduchost, rychlost a srozumitelnost. EGAP bude také aktivnější v regionech, produkty EGAP budou nabízet proškolení pracovníci v síti CzechInvest/CzechTrade. Jsou organizovány odborné semináře s cílem zpřístupnění produktů EGAP a zvýšení informovanosti o možnostech úvěrového pojištění a financování obecně. V této souvislosti byly též osloveny komerční úvěrové pojišťovny působící

na českém trhu (Atradius, Coface, Kupeg, Euler-Hermes), mezi jejichž klienty MSP při vývozu na trhy EU běžně patří. S pojišťovnou KUPEG byla již uzavřena zajišťovací smlouva, jejíž prostřednictvím mají klienti KUPEG možnost uzavřít pojištění tržně nezajistitelných rizik se zajištěním EGAP.

U pojištění záruk a úvěru na předexportní financování výroby pro vývoz bude i nadále uplatňován zjednodušený režim schvalování. Smlouvy, které má EGAP uzavřené s bankami, umožňují sjednání pojištění pro tyto produkty v řádu několika dnů. Obdobný přístup bude uplatňován i u pojišťování krátkodobých a střednědobých dodavatelských úvěrů, které nejsou pojistitelné komerčními úvěrovými pojišťovnami. Dále byly nabídnuty a zjednodušeny produkty pro pojištění faktoringu dodavatelských úvěrů a zjednodušení podkladů pro jejich poskytnutí.

JUDr. Miroslav Somol, CSc.
člen představenstva a náměstek GŘ

„Díky členství ČR a EGAP v mezinárodních organizacích a spolupráci s ostatními ECA´s můžeme pojišťovat multinacionální projekty, na kterých se podílejí exportéři z více zemí. Samozřejmě za podmínky dodržování všech mezinárodních pravidel.“

6. EGAP se podílí na podpoře vědy a výzkumu

Jedním z nedostatků oblasti aplikovaného výzkumu v ČR je malý důraz na komercializaci výsledků výzkumu a vývoje. Proto **EGAP navázal v roce 2014 spolupráci s Technologickou agenturou ČR** jako jedním z hlavních poskytovatelů státní podpory v této oblasti. Cílem spolupráce je propojit výzkumné organizace s českými exportéry, kteří mohou pomoci již podpořených projektů VaV (např. z dotací TAČR) zlepšit technologii své výroby či výrobky samotné, a stát se tak více konkurenceschopnými na zahraničních trzích. Výzkumné organizace tak získají dodatečný zdroj financování (který sníží tlak na státní finanční podporu), exportéři získají konkurenceschopnější produkt a stát tímto pomůže výsledkům výzkumu a vývoje dostat se až na trh, což díky sekundárním dopadům (podpora

zaměstnanosti, zisky firem) povede k zpětnému zaplacení (alespoň částí) podpory, kterou do projektu vložil stát.

Přidanou hodnotou je nejenom propojení výzkumných organizací a českých firem, ale vzhledem k zapojení EGAP rovněž možnost pomoci firmám s exportním financováním. Z tohoto důvodu při TAČR vznikla také pracovní skupina, která se věnuje tomuto projektu. V rámci skupiny působí vedle zástupců EGAP a TAČR také zástupci resortů MPO, MZV, dále zástupci CzechTrade, CzechInvest a podnikatelských svazů. Spolupráce EGAP a TAČR je také součástí PR aktivit obou institucí. Projekt exportu výsledků výzkumu a vývoje je také součástí Národního programu reformy a má podporu českého zastoupení Evropské komise.

7. Hodnoty EGAP

Při naplňování svého poslání při podpoře českého exportu a při projednávání obchodních případů se EGAP řídí následujícími pravidly:

SROZUMITELNOST

Snažíme se být v naší komunikaci co neaktivnější. Vysvětlujeme naše možnosti a pracujeme na tom, aby naše informace a procesy byly srozumitelné a snadno použitelné. Vstupní branou do naší společnosti pro nové klienty musí být přehledné webové stránky s praktickými a srozumitelnými informacemi.

TRANSPARENTNOST

Chceme být pro celý trh transparentní. S klientem za EGAP jedná jeden expert, netíší se zájmy, exportér ví, co po něm v jaké fázi schvalování žádáme za dokumenty.

Dodržujeme doporučení Rady OECD pro boj proti úplatkářství zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních obchodních transakcích.

VYSOKÁ KVALITA

Jsmo experty v našem oboru a nabízíme značnou přidanou hodnotu. Chceme vyniknout prostřednictvím našich znalostí a jedinečných služeb. Naši analytici jsou odborníky na posouzení teritoriálního rizika stejně jako na posouzení rizik obchodního charakteru. Disponujeme nejnovějšími informacemi o dění v zemích, kam míří český export.

DOSTUPNOST

V rámci udržení konkurenceschopnosti českých exportérů se u standardních nových obchodních případů snažíme držet cenu za pojištění na spodní hranici určené Konsensem OECD.

VIDITELNOST

Povědomí o podpoře exportu musí být v cílové skupině exportérů a zejména MSP dostatečně rozšířené a nadále prohlubované. Právě široká informovanost o produktech EGAP a státní podpoře exportu obecně tvoří jeden z předpokladů maximalizace jejich dopadu do české ekonomiky.

***EGAP – spolehlivý partner
českého exportu***

Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.

Vodičkova 34/701, 111 21 Praha 1

Česká republika

tel.: + 420 222 841 111

fax: + 420 222 844 001

e-mail: info@egap.cz

www.egap.cz